

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, di, vr 8.30 - 12.00 uur
wo 8.30 - 16.00 uur
do 8.30 - 20.00 uur
Smilde Hoofdweg 24
ma, do 8.30 - 12.00 uur
Westerbork B.G. van Weezelplein 10
di 8.30 - 12.00 uur

De leden van de gemeenteraad

Datum: 9 maart 2015
Behandeld door: Allard Gunnink
Zaaknummer: 314397
Onderwerp: Toelichting

Uw brief van:
Uw kenmerk: /
Bijlagen:
Verzonden op: 9 maart 2015

Geachte dames en heren,

Op donderdag 12 maart 2015 debatteert u in een openbare vergadering over de opvang van asielzoekers in Oranje.

Wij zullen die avond als college vooral luisteren naar de richting die u als gemeenteraad aan ons meegeeft voor de beslissingen die nog te nemen zijn. We zullen, waar dat nodig en mogelijk is, in beeld brengen wat de gevolgen van de verschillende keuzemogelijkheden zijn. Daarnaast zullen we die avond de vragen beantwoorden die u ons stelt over de stappen die we de afgelopen weken gezet hebben.

Om het debat voor te bereiden, heeft u van ons via de griffie al een aantal stukken ontvangen. Ook deze brief is bedoeld als voorbereidende informatie voor het debat. We zullen in deze brief in grote lijnen weergeven wat we hebben gedaan. Daarnaast zullen we een indruk geven van de dilemma's die we daarin tegenkwamen en tegenkomen.

We richten ons daarbij op de periode sinds het vorige raadsdebat over dit onderwerp. In dat vorige debat (24 november 2014) is de daaraan voorafgaande periode aan de orde geweest. We hebben toen in onze brief van 18 november 2014 antwoord gegeven op alle door u gestelde vragen.

De conclusies die u in dat debat heeft getrokken, inclusief onze erkenning dat we de start van dit proces anders hadden moeten vormgeven, zijn voor die eerste periode wat ons betreft duidelijk en afdoende.

Gebeurtenissen

We zullen de gebeurtenissen ordenen rond een aantal thema's, om de informatie zo toegankelijk mogelijk te maken.

Regiegroep

We hebben een regiegroep Oranje ingesteld. We hebben de leiding van die groep in handen gelegd van een onafhankelijk voorzitter en we hebben een onafhankelijk secretaris aangesteld. Door hun onafhankelijkheid kunnen zij zowel het COA als de gemeente aanspreken op het nakomen van afspraken.

Op 3 december 2014 is de regiegroep van start gegaan.

Naast de onafhankelijke voorzitter en secretaris zijn op dat moment zeven inwoners van Oranje vertegenwoordigd (namens de buurtvereniging, namens de commissie Leefbaarheid Oranje en omstreken en overige omwonenden), twee vertegenwoordigers van het COA en twee vertegenwoordigers van de gemeente.

De regiegroep richt zich vooral op het oplossen van praktische problemen, zoals signalen van overlast, het busvervoer, de bewegwijzering, internet en dergelijke. Naar onze indruk heeft dat goed gewerkt: waar er problemen gesignaleerd werden, zijn de meeste daarvan ook opgelost.

Een ander onderwerp dat in de regiegroep aan de orde is gekomen, is de concept bestuursovereenkomst (meer hierover verderop in deze brief). De regiegroep heeft daarvoor aanbevelingen gedaan.

Voor zover het ging om het aantal asielzoekers, waren de gesprekken daarover lastig. De opvatting van de inwoners is dat het aantal op maximaal 597 blijft tot 17 augustus 2015, waarna een evaluatie volgt.

Wij hebben die benadering in de concept gedoogbeschikking overgenomen door daarin te spreken van een aantal van 600, tot het moment van het afgeven van een omgevingsvergunning. Op dat moment vervalt ook de gedoogbeschikking.

De regiegroep heeft ook gesproken over de leefbaarheid in Oranje. De regiegroep wil daarvoor graag een onafhankelijk onderzoek door deskundigen laten uitvoeren. We hebben aangegeven daar positief tegenover te staan en daar ook middelen voor ter beschikking te willen stellen.

De regiegroep heeft op 22 december 2014 en op 21 januari 2015 een nieuwsbrief in het dorp uitgegeven.

Recent heeft de commissie Leefbaarheid Oranje en omstreken haar deelname aan de regiegroep beëindigd. De commissie geeft als reden daarvoor verschil van inzicht over de communicatie vanuit de regiegroep aan.

De regiegroep is tot op heden acht keer bij elkaar geweest.

Internet

De problemen met het internet zijn doorlopend onder de aandacht geweest. Het bleek lastig te bepalen wat nu exact het probleem is en wat daarvan de oorzaak is. Daar hebben we vanuit de ambtelijke organisatie zo goed mogelijk onderzoek naar laten doen. De uitkomst daarvan is dat veel asielzoekers prepaid kaarten hebben, waardoor de druk op het 3G/4G netwerk toeneemt.

De beste oplossing is het aanleggen van glasvezel. De second best oplossing is het aanleggen van een Wi-Fi-netwerk in Oranje. Ook een combinatie van beide is mogelijk. We zijn in goed overleg met de regiegroep en providers bezig de best haalbare oplossing te vinden.

Onderwijs

Het onderwijs op de locatie is op gang gekomen. Begin januari 2015 werd er aan 75 kinderen onderwijs gegeven.

Bezoek gemeenteraad

Het COA heeft bezoeken aan de opvanglocatie georganiseerd voor de gemeenteraad en het college. Veel raads- en collegeleden hebben van die mogelijkheid gebruik gemaakt.

Vrijwilligers en werknemers

Er hebben zich inmiddels vanuit Oranje en omstreken mensen aangemeld voor vrijwilligerswerk in het opvangcentrum. Ook zijn er inwoners op de locatie betaald aan het werk.

Aanvraag vergunningen

Het COA heeft de gemeente gevraagd een gedoogbeschikking af te geven voor een tijdelijk procesopvanglocatie, vooruitlopend op verder te nemen planologische besluiten. We hebben een ontwerpbeschikking ter inzage gelegd, waartegen 18 zienswijzen zijn ingediend. Meer informatie daarover treft u aan in de bijlagen bij de agenda van uw vergadering van 12 maart 2015.

Daarnaast heeft het COA een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning. We hebben van het COA nog aanvullende informatie nodig, onder andere omdat er nu ook de aanvraag ligt om de pol om te zetten in een azc. De aanvraag is daarom opgeschort. Zodra de gegevens volledig zijn, gaat de behandeltermijn weer lopen.

Zodra wij de omgevingsvergunning verlenen, vervalt de gedoogbeschikking.

We streven ernaar om het verlenen van een omgevingsvergunning en het sluiten van een bestuursovereenkomst gelijktijdig te laten plaatsvinden.

Bestuursovereenkomst

We hebben de afgelopen maanden gewerkt aan de totstandkoming van een bestuursovereenkomst. Daarbij hebben we input gekregen van u als raad en vanuit de regiegroep. Ook hebben we gebruik gemaakt van voorbeelden van andere gemeenten. In een aparte memo bij uw vergaderstukken staat wat we met deze input hebben gedaan.

Eind januari 2015 lag er een eerste ambtelijk concept. Op 12 februari 2015 hebben we een eerste officieel overleg gehad met het COA. Op dit moment lopen de onderhandelingen nog. In die onderhandelingen zetten we onder andere in op het bepalen van de doelgroep op Syrische gezinnen.

Zodra er een concept bestuursovereenkomst is die voor beide partijen aanvaardbaar is, zullen we die eerst aan u als raad en aan de regiegroep opiniërend voorleggen, zoals we eerder hebben toegezegd.

Leegloop – verzoek tot AZC

Eind november 2014 is met het COA afgesproken om het aantal asielzoekers op dat moment te bepalen op maximaal 596. Afhankelijk van de overlast, zou dat aantal in beginsel door kunnen groeien naar 700 en later naar 1.000. Daarbij gingen we nog uit van een groeiende instroom.

Toen die groei zich feitelijk niet voordeed, was er voor ons als college geen aanleiding meer om een formeel besluit te nemen om langzaam door te groeien naar 700 asielzoekers. We hebben op dat moment voorlopig vastgehouden aan een aantal van 600.

Het absolute maximum bleef voor ons staan op de al eerder aangegeven 1.000.

Een paar data met het feitelijk aantal asielzoekers:

24 november 2015: 596
11 december 2014: 537
22 december 2014: 550
8 januari 2015: 422
15 januari 2015: 383 (80% afkomstig uit Syrië, voornamelijk gezinnen)
28 januari 2015: circa 400
10 februari 2015: 160
27 februari 2015: 71
4 maart 2015: 117
9 maart 2015: 130

Op 6 maart 2015 hebben we van het COA een officieel verzoek gekregen om de locatie in Oranje te kunnen gebruiken als azc. Het COA wil dat graag voor 3 jaar met een aantal van maximaal 1.000 of voor 4 jaar met een maximumaantal van 800. Het COA wijst daarbij vooral op de zogenaamde nareizigers: gezinsleden die zich met hun gevluchte gezinslid mogen verenigen.

Dilemma's en afwegingen

Bij onze activiteiten en gesprekken op dit dossier, hebben we te maken met een aantal dilemma's en afwegingen die we hieronder kort benoemen.

- Het gaat voortdurend om een afweging tussen de belangen van de inwoners van Oranje, de maatschappelijke opgave om vluchtelingen op te vangen en onze eigen gemeentelijke positie.
- De onderhandelingen met het COA kennen zowel een bestuurlijke als een juridische component. Het is een kwestie van laveren om beide tot hun recht te laten komen.
- We onderhandelen niet meer vanuit een blanco situatie. Daarvoor verwijzen we naar de aparte bijlage over onze juridische positie. Dat betekent dat we vooral vanuit bestuurlijk perspectief met het COA in gesprek zijn.
- Het onderhandelingsresultaat (een concept bestuursovereenkomst) zal, zoals we ook met u hebben afgesproken, openbaar zijn.

Onze insteek bij die onderhandelingen is het afspreken van een aantal asielzoekers dat past bij Oranje, rekening houdend met onze juridische positie zoals hiervoor aangegeven.

Tot slot

We hebben er de afgelopen maanden in de gesprekken met het COA aan gewerkt om het maximaal haalbare voor Oranje te realiseren, binnen de bestuurlijke en juridische ruimte die er op dit moment is.

We kijken uit naar het debat aanstaande donderdag. We vragen u ons richting mee te geven voor de definitieve gedoogbeschikking en het verzoek van het COA om de locatie om te vormen tot een azc (inclusief de bijbehorende bestuursovereenkomst). Daarbij vragen we u ook ruimte te laten voor een zo effectief mogelijk onderhandelingsproces.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Inge Derks-Groenendijk, hoofd algemene zaken / concerncontroller, te bereiken op maandag tot en met vrijdag via tel. (0593) 53 93 42.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester.